

NACIONALINIO ATVIROS PRIEIGOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ DUOMENŲ ARCHYVO INFORMACINĖS SISTEMOS SAUGOS ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS TVARKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio atviros prieigos mokslinių tyrimų duomenų archyvo informacinės sistemos (toliau - MIDAS) saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklių (toliau – Tvarkymo taisyklės) tikslas – nustatyti pagrindinio MIDAS tvarkytojo, jo paskirtų MIDAS administratorių, MIDAS saugos įgaliojimų ir MIDAS naudotojų veiksmus, užtikrinančius saugų MIDAS techninės ir programinės įrangos funkcionavimą, MIDAS duomenų tvarkymą ir teikimą MIDAS duomenų teikėjams.

2. MIDAS naudotojų administravimo taisyklės parengtos vadovaujantis Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716, Techninių valstybės registų (kadastrų), žinybinių registų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu, Nr. 1V-832, Bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms duomenų saugumo priemonėms, patvirtintų Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1T-71(1.12) reikalavimais, MIDAS nuostatais, patvirtintais 2013 m. rugsėjo 9 d. Vilniaus universiteto Rektoriaus įsakymu Nr. R-423, MIDAS duomenų saugos nuostatais, patvirtintais 2013 m. lapkričio 11 d. VšĮ Vilniaus universiteto Rektoriaus įsakymu Nr. R-573, taip pat kitais teisės aktais, reglamentuojančiais duomenų tvarkymo teisėtumą, tvarkytojų veiklą ir duomenų saugos valdymą

3. Taisyklės taikomos MIDAS valdytojui ir MIDAS tvarkytojams, visiems MIDAS naudotojams ir administratoriams.

4. Visos šiame dokumente vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, MIDAS nuostatuose, MIDAS duomenų saugos nuostatuose ir kituose teisės aktuose bei saugų duomenų tvarkymą reglamentuojančiuose standartuose.

5. Visi MIDAS naudotojai ir administratoriai susipažįsta ir sutinka su šiomis taisyklėmis pasirašytinai arba elektroniniu būdu, užtikrinančiu susipažindinimo įrodomumą.

6. MIDAS informacinėje sistemoje tvarkomos elektroninės informacijos (jos grupių) sąrašas pateikiamas Vilniaus universiteto rektoriaus 2014 m. spalio 20 d. įsakymu R-473 patvirtintų nuostatų III skyriaus 20 punkte.

7. MIDAS tvarkoma informacija yra skirstoma į šias grupes:

7.1. administratorių tvarkoma informacija;

7.2. naudotojų tvarkoma informacija.

8. MIDAS administratorius atsakingas už šios informacijos tvarkymą:

8.1. klasifikatoriai;

8.2. naudotojų duomenys;

8.3. naudotojų rolės;

8.4. naudotojų teisės;

8.5. naudotojų unikalūs identifikatoriai;

8.6. aukštųjų mokyklų ir organizacijų paskyros;

- 8.7. bendras sistemos turinys (mokslo duomenys ir metaduomenys);
9. MIDAS sistemos administratorius atsakingas už šios informacijos tvarkymą:
 - 9.1. paslaugų iniciavimo ir teikimo duomenys;
 - 9.2. paslaugų teikimą aprašantys duomenys;
 - 9.3. paslaugų teikimo stebėsenos duomenys:
 - 9.3.1. duomenų užklausimo laikas;
 - 9.3.2. duomenų perdavimo laikas;
 - 9.3.3. paslaugų suteikimo laikas;
 - 9.3.4. kiti techniniai duomenys paslaugų teikimo stebėsenai atlikti.
10. MIDAS naudotojai atsakingi už MIDAS nuostatų III skyriaus 20 punkte aprašytos informacijos tvarkymą.

II. TECHNINIŲ IR KITŲ SAUGOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

11. Saugiam MIDAS elektroninės informacijos tvarkymui užtikrinti naudojamos kompiuterinės įrangos, programinės įrangos, fizinės, techninės ir organizacinės duomenų saugos priemonės, kurių pagalba:

11.1. per metus informacinės sistemos prieinamumas turi būti užtikrintas ne mažiau kaip 96 proc. laiko darbo metu darbo dienomis;

11.2. informacinės sistemos neveikimo laikotarpis negali būti ilgesnis nei (antros kategorijos informacinės sistemos) – 12 val.

12. Kompiuterinės įrangos saugos priemonės:

12.1. prieigos prie MIDAS tarnybinių stočių (serverių) kontrolė užtikrinama suteikiant prieigos teises tik autorizuotiems asmenims, kuriems pagal atliekamas funkcijas prieiga prie MIDAS tarnybinių stočių turi būti suteikta, o jų veiksmai, užtikrinantys MIDAS duomenų apsaugą, aprašyti MIDAS duomenų saugos nuostatuose;

12.2. MIDAS naudotojų ir administratorių įgaliojimai, teisės ir pareigos nustatomos MIDAS naudotojų administravimo taisyklėse;

12.3. svarbiausios kompiuterinės įrangos sujungimas klasteriniu režimu (angl. computer cluster), t.y. dubliuojant svarbiausią kompiuterinę įrangą, šios kompiuterinės įrangos techninės būklės nuolatinė stebėseną;

12.4. kompiuterinės įrangos gedimų registravimas vykdomas kompiuterinės įrangos gedimų žurnale;

12.5. MIDAS administratorių ir vidinių MIDAS naudotojų kompiuteriuose turi būti naudojamos centralizuotai valdomos ir atnaujinamos kenksmingosios programinės įrangos aptikimo, stebėjimo realiu laiku priemonės; šios priemonės automatiškai turi informuoti darbuotojo darbo vietos administratorių apie tai, kuriems kompiuteriams yra pradelstas kenksmingosios programinės įrangos aptikimo priemonių atsinaujinimo laikas;

12.6. turi būti operatyviai ištestuojami ir įdiegiami MIDAS tvarkytojo darbuotojų darbo vietų kompiuterinės įrangos operacinės sistemos ir kitos naudojamos programinės įrangos gamintojų rekomenduojami atnaujinimai; MIDAS institucijos darbuotojo darbo vietos administratorius reguliariai, ne rečiau kaip kartą per savaitę, turi įvertinti informaciją apie vidinių MIDAS tvarkytojo darbuotojų darbo vietų kompiuterinei įrangai neįdiegtus rekomenduojamus gamintojų atnaujinimus ir susijusius saugos pažeidžiamumo svarbos lygius;

12.7. MIDAS sistemos administratorius turi būti perspėjamas, kai pagrindinėje MIDAS kompiuterinėje įrangoje sumažėja iki nustatytos pavojingos ribos laisvos kompiuterio atminties ar vietos diske, ilgą laiką stipriai apkraunamas centrinis procesorius ar kompiuterių tinklo sąsaja;

12.8. MIDAS administratoriams, MIDAS saugos įgaliotiniui pateikusiems tiesioginio vadovo patvirtintą prašymą gali būti suteikiama teisė naudoti kompiuterius tiesioginėms pareigoms atlikti ne MIDAS pagrindinio tvarkytojo ar MIDAS tvarkytojo patalpose;

- 12.9. nuotolinis prisijungimas prie MIDAS turi būti vykdomas protokolu, skirtu duomenų šifravimui.
13. Sisteminės ir taikomosios programinės įrangos saugos priemonės:
- 13.1. MIDAS tvarkytojo darbo stotyse ir darbuotojų kompiuterinėje įrangoje turi būti naudojama tik legali ir darbo funkcijoms atlikti reikalinga programinė įranga;
- 13.2. programinės įrangos diegimą atlieka tik įgaliojti asmenys;
- 13.3. naudojamos autorizuotos programinės įrangos sąrašą rengia ir reguliariai atnaujina tvarkytojo MIDAS sistemos administratorius;
- 13.4. neatliekant jokių veiksmų su MIDAS 30 minučių, MIDAS taikomoji programinė įranga turi užsirakinti, kad toliau naudotis MIDAS galima būtų tik pakartotinai patvirtinus savo tapatybę;
- 13.5. techninių centrų MIDAS tarnybinėse stotyse turi būti naudojamos centralizuotai valdomos ir atnaujinamos kenksmingosios programinės įrangos aptikimo, stebėjimo realiu laiku priemonės; šios priemonės automatiškai turi informuoti MIDAS administratorius apie tai, kuriems MIDAS posistemiams, funkciškai savarankiškomis sudedamosioms dalims yra pradelstas kenksmingosios programinės įrangos aptikimo priemonių atsinaujinimo laikas; MIDAS komponentai be kenksmingo programinės įrangos aptikimo priemonių gali būti eksploatuojami tik jeigu rizikos vertinimo metu yra patvirtinama, kad šių komponentų rizika yra priimtina;
- 13.6. turi būti operatyviai ištestuojami ir įdiegiami MIDAS tarnybinių stočių įrangos operacinės sistemos ir kitos naudojamos programinės įrangos gamintojų rekomenduojami atnaujinimai; MIDAS administratoriai reguliariai, ne rečiau kaip kartą per savaitę, turi įvertinti informaciją apie MIDAS posistemiams, funkciškai savarankiškomis sudedamosioms dalims neįdiegtus rekomenduojamus gamintojų atnaujinimus ir susijusius saugos pažeidžiamumo svarbos lygius;
- 13.7. pagrindinėse MIDAS tarnybinėse stotyse turi būti naudojamos vykdomo kodo kontrolės priemonės, automatiškai apribojančios ar informuojančios apie neautorizuoto programinio kodo vykdymą;
- 13.8. pagrindinėse MIDAS tarnybinėse stotyse turi būti įjungtos ugniasienės, sukonfigūruotos praleisti tik su MIDAS funkcionalumu ir administravimu susijusį duomenų srautą;
- 13.9. programinės įrangos testavimas atliekamas naudojant atskirą testavimo aplinką, kurioje nėra saugomi asmens duomenys.
14. Elektroninės informacijos perdavimo tinklais saugumo užtikrinimo priemonės:
- 14.1. MIDAS naudotojas internetu jungiasi prie ugniasiene apsaugotų tarnybinių stočių, naudodamas unikalius identifikacinius prisijungimo duomenis;
- 14.2. MIDAS tinklo perimetro apsaugai turi būti naudojami filtrai, apsaugantys elektroniniame pašte ir viešame ryšių tinkle naršančių MIDAS naudotojų kompiuterinę įrangą nuo kenksmingo kodo;
- 14.3. viešaisiais ryšių tinklais perduodamos MIDAS elektroninės informacijos konfidencialumas turi būti užtikrintas, naudojant šifravimą, virtualų privatų tinklą ar kitas priemones;
- 14.4. duomenų perdavimo tinklo mazgai ir ryšio linijos turi būti dubliuoti ir jų techninė būklė nuolat stebima;
- 14.5. tinkle turi būti įdiegtos ir veikti automatinės įsilaužimo aptikimo sistemos;
- 14.6. duomenų centro ryšių kabeliai turi būti apsaugoti nuo neteisėto prisijungimo ir pažeidimo;
- 14.7. MIDAS duomenys, siunčiami per viešuosius tinklus, yra šifruojami.
15. Patalpų, kuriose veikia MIDAS tarnybinės stotys ir aplinkos saugumo užtikrinimo priemonės:
- 15.1. MIDAS tarnybinių stočių patalpos turi būti apsaugotos nuo neteisėto asmenų patekimo į jas;

15.2. techninė įranga įnešama ir išnešama iš patalpų tik leidus autorizuotam asmeniui, kuriam pagal atliekamas funkcijas suteikta prieiga prie MIDAS tarnybinių stočių;

15.3. MIDAS tarnybinių stočių patalpose turi būti įrengti gaisro ir įsilaužimo davikliai, prijungti prie pastato signalizacijos ir (arba) apsaugos tarnybos stebėjimo pulto;

15.4. periodiškai atliekama gaisro gesinimo priemonių patikra;

15.5. svarbiausia kompiuterinė įranga ir duomenų perdavimo tinklo mazgai turi turėti rezervinį maitinimo šaltinį, užtikrinantį šios įrangos veikimą ne mažiau kaip 30 min.;

15.6. MIDAS tarnybinių stočių patalpose turi būti oro kondicionavimo ir drėgmės kontrolės įranga;

15.7. įgyvendintos įrangos gamintojų nustatytos techninės įrangos darbo sąlygos;

15.8. visose patalpose, kuriose yra MIDAS techninė įranga, turi būti įrengti gaisro ir įsilaužimo davikliai, prijungti prie pastato signalizacijos ir apsaugos tarnybų;

15.9. tarnybinių stočių patalpos turi atskirą elektroninę perimetro kontrolės sistemą;

15.10. įrengta tam tikrų patalpų apsaugos signalizacija, kurios signalai pasibaigus darbo dienai, taip pat poilsio ir švenčių dienomis persiunčiami patalpas saugančiai tarnybai;

15.11. sistemos administratoriams išduodamos asmeninės magnetinės praėjimo kortelės, kurias jie įeidami ir išeidami pasižymi patikros punktuose; ši informacija saugoma elektronine forma ne trumpiau kaip 1 metus;

15.12. kiti darbuotojai į patalpas patenka tik lydimi administratoriaus arba kito paskirto už patalpų kontrolę asmens;

15.13. įvykus apsaugos sistemos gedimui, pildomas įėjimo punkto žurnalas, nurodant pateikimo priežastį, pradžią ir pabaigą; žurnalas saugomas ne trumpiau kaip 1 metus;

15.14. įvykių žurnalas privalo būti pateiktas saugos įgaliotiniui pareikalavus;

15.15. lankytojams ir svečiams privaloma atsakingo darbuotojo palyda;

15.16. lankytojai ir svečiai pasirašo įėjimo punkto žurnale. Už apsilankymą atsakingas darbuotojas patvirtina apsilankymo duomenis ir pasirašo įėjimo punkto žurnale;

15.17. po 22 val. ir ne darbo dienomis į duomenų centrą savarankiškai patekti (pasinaudojant įeigos kortele be rakto) gali tikėtai sistemos administratorius, saugos įgaliotinis ir kiti specialius leidimus turintys darbuotojai, kuriuos patvirtina pagrindinis MIDAS tvarkytojas;

15.18. Prieš patenkant į patalpas po 22 val. ir iki 7 val. ir ne darbo dienomis, darbuotojas privalo informuoti saugos tarnybą (apsaugos darbuotoją);

16. MIDAS darbo apskaitos ir kitos elektroninės informacijos saugos priemonės:

16.1. MIDAS tarnybinių stočių įvykių žurnaluose turi būti registruojami ir ne mažiau kaip vienerius metus saugomi duomenys, nurodant įvykio datą ir laiką, apie:

16.1.1. MIDAS įjungimą ir išjungimą;

16.1.2. pagrindinių sisteminių komponentų (atminties, procesorių ir duomenų saugyklų bei duomenų bazių) apkrovas, viršijančias nustatytas leistinas reikšmes;

16.1.3. bandymus prieiti prie MIDAS administravimo komponentų;

16.1.4. kitus svarbius su MIDAS tvarkomos elektroninės informacijos sauga susijusius įvykius pagal suderintą su MIDAS administratoriumi ir saugos įgaliotiniu sąrašą.

III.SAUGUS ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS TVARKYMAS

17. Saugaus MIDAS elektroninės informacijos keitimo, atnaujinimo, įvedimo ir naikinimo tvarka:

17.1. asmens duomenys MIDAS tvarkomi tik atitinkant teisėto asmens duomenų tvarkymo kriterijus, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pagrindais.

17.2. MIDAS duomenis keisti, atnaujinti ir įrašyti gali tik autorizuoti MIDAS naudotojai turintys teisę tai atlikti;

17.3. MIDAS duomenis teisėtai gali būti naikinami tik autorizuotų MIDAS naudotojų, turinčių teisę tai atlikti;

17.4. tvarkyti MIDAS informacinės sistemos elektroninę informaciją gali tik registruoti MIDAS naudotojai ir MIDAS administratoriai, susipažinę su saugos dokumentais ir sutikę laikytis jų reikalavimų.

17.5. supažindinimas MIDAS sistemoje įgyvendinamas užtikrinant susipažinimo įrodomumą.

17.6. visi MIDAS naudotojai ir administratoriai, pažeidę saugų elektroninės informacijos tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

17.7. visi MIDAS naudotojai ir administratoriai privalo saugoti asmens duomenų ir informacijos paslaptį.

17.8. įsipareigojimas saugoti paslaptį galioja ir nutraukus su elektroninės informacijos tvarkymu susijusią veiklą.

17.9. MIDAS duomenys įrašomi, atnaujinami, keičiami ir naikinami vadovaujantis MIDAS nuostatais ir MIDAS duomenų saugos nuostatais;

17.10. už MIDAS duomenų saugą pagal kompetenciją Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka atsako MIDAS valdytojas, pagrindinis MIDAS tvarkytojas ir MIDAS tvarkytojai.

17.11. pagrindinio MIDAS tvarkytojo ir kitų MIDAS tvarkytojų darbuotojai, kurie tvarko asmens duomenis, privalo saugoti asmens duomenų paslaptį, jeigu šie asmens duomenys neskirti skelbti viešai. Ši pareiga galioja perėjus dirbti į kitas pareigas arba pasibaigus darbo ar sutartiniams santykiams.

17.12. MIDAS naudotojų loginėje duomenų bazėje esantys asmens duomenys saugomi visą jų naudojimosi MIDAS laikotarpį ir 2 metus nuo tos dienos, kai paskutinį kartą pasinaudojo MIDAS.

17.13. MIDAS asmens duomenų saugumas užtikrinamas vadovaujantis Bendraisiais reikalavimais organizacinėms ir techninėms duomenų saugumo priemonėms, patvirtintais Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1T-71(1.12).

18. MIDAS naudotojų veiksmų registravimo tvarka:

18.1. MIDAS naudotojų veiksmai įrašomi automatinio būdu MIDAS duomenų bazės veiksmų žurnale, apsaugotame nuo neteisėto jame esančių duomenų naudojimo, keitimo, iškraipymo, sunaikinimo;

18.2. MIDAS duomenų bazės veiksmų žurnalo įrašai suteikia galimybę nustatyti galimai nesankcionuoto poveikio prisijungimo ir (ar) bandymo prisijungti datą, prisijungimo trukmę, prisijungiančio MIDAS naudotojo vardą ir kompiuterio, iš kurio prisijungiama IP adresą ir atliktus veiksmus.

18.3. registruojama informacija apie MIDAS naudotojų pasijungimą ir atsijungimą nuo MIDAS, taip pat ir nesėkmingus bandymus registruotis į MIDAS;

18.4. registruojama informacija apie MIDAS naudotojų vykdomus elektroninės informacijos tvarkymo veiksmus (informacijos įvedimą, keitimą, atnaujinimą, panaikinimą);

18.5. šie duomenys turi būti kopijuojami ir saugomi ne toje pačioje tarnybinėje stotyje, kurioje jie buvo sukurti;

18.6. šie duomenys turi būti analizuojami ne rečiau kaip kartą per savaitę;

18.7. šie duomenys pagrindiniame įvykių žurnale turi būti saugomi ne trumpiau kaip 30 dienų, o kopijoje turi būti saugomi ne trumpiau kaip 1 metus;

18.8. MIDAS duomenų bazės veiksmų žurnalo duomenys prieinami atitinkamas teises turintiems MIDAS naudotojams (MIDAS sistemos administratoriui ir saugos įgaliotiniui).

19. Atsarginių elektroninės informacijos kopijų darymo, saugojimo ir elektroninės informacijos atkūrimo iš atsarginių kopijų tvarka:

19.1. už MIDAS elektroninės informacijos atsarginių kopijų darymą yra atsakingas MIDAS sistemos administratorius;

19.2. prarasti, iškraipyti ar sunaikinti MIDAS duomenys atkuriami iš MIDAS duomenų atsarginių kopijų;

- 19.3. MIDAS duomenų bazių ir archyvų valdymas organizuojamas atsižvelgiant į MIDAS nuostatų 42-51 punktų reikalavimus;
- 19.4. pilna MIDAS duomenų kopija daroma ne rečiau kaip kartą per savaitę, pokyčių (inkrementinė kopija) – ne rečiau kaip kartą per parą;
- 19.5. pilnos duomenų kopijos saugomos ne trumpiau kaip vieną mėnesį, pokyčių – ne trumpiau kaip vieną savaitę;
- 19.6. duomenų kopijos saugomos kitoje patalpoje nuo pagrindinių MIDAS tarnybinių stočių;
- 19.7. duomenis, atstatyti iš atsarginės kopijos turi teisę MIDAS sistemos administratorius, prieš tai įsitikinęs kad toks atstatymas nesugadins esamų duomenų;
- 19.8. apie planuojamą duomenų atstatymą ir jį įvykdžius sistemos administratorius privalo informuoti saugos įgaliotinį;
- 19.9. pilnas sistemos atstatymas iš atsarginės kopijos turi užtrukti ne daugiau kaip 30 darbo dienų;
- 19.10. MIDAS duomenų saugykloje realiu laiku yra dubliuojami visi MIDAS duomenys;
- 19.11. visiški MIDAS elektroninės informacijos atkūrimo bandymai vykdomi vieną kartą per metus;
- 19.12. visiški MIDAS elektroninės informacijos atkūrimo bandymai vykdomi ne darbo valandomis ir prieš tai informavus visus MIDAS naudotojus;
- 19.13. už visiškus MIDAS atkūrimo bandymus yra atsakingas MIDAS sistemos administratorius. Elektroninės informacijos atkūrimo bandymų metodai nustatomi veiklos tęstinumo plane.
20. Elektroninės informacijos perkėlimo ir teikimo susijusioms informacinėms sistemoms ir elektroninės informacijos gavimo iš jų užtikrinimo tvarka:
- 20.1. MIDAS elektroninė informacija yra teikiama institucijoms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kai Lietuvos Respublikos įstatymai ir (ar) Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip;
- 20.2. MIDAS tvarkomi asmens duomenys teikiami ir naudojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais;
- 20.3. MIDAS duomenys teikiami suteikiant galimybę leidžiamosios kreipties būdu peržiūrėti juos internetu ar kitais elektroninių ryšių tinklais;
- 20.4. duomenų mainai tarp MIDAS ir susijusių registrų bei kitų informacinių sistemų vykdomi su šių registrų ir informacinių sistemų valdytojais sudarytose duomenų teikimo sutartyse numatytais būdais, terminais ir numatyta apimtimi;
- 20.5. tretiesiems asmenims, turintiems teisę pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus gauti asmens duomenis, šie duomenys teikiami pagal prašymus, kuriuose nurodomas asmens duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, teikiamų asmens duomenų apimtis, (vienkartinio prašymo atveju) arba duomenų teikimo sutartis (daugkartinio prašymo atveju), kuriose turi būti nurodomas asmens duomenų teikimo teisinis pagrindas, teikiamų asmens duomenų apimtis, naudojimo tikslas, sąlygos ir tvarka;
- 20.6. duomenys duomenų gavėjams teikiami tokio turinio ir tokios formos, kurie institucijoje jau naudojami ir nereikalingi papildomo duomenų apdorojimo;
- 20.7. duomenys sistemos nuostatuose patvirtintiems duomenų gavėjams teikiami neatlygintinai, išskyrus atvejus, kai reikalingas papildomas duomenų apdorojimas arba darbai atliekami skubos tvarka;
- 20.8. duomenys Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybių, trečiųjų šalių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams ir atstovybėms teikiami Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka.
- 20.9. už MIDAS elektroninės informacijos perkėlimą iš susijusių registrų ir kitų informacinių sistemų bei, poreikiui esant, elektroninės informacijos teikimas kitoms informacinėms sistemoms yra atsakingas MIDAS sistemos administratorius;

21. Apsaugos nuo informacijos neteisėto kopijavimo, keitimo, naikinimo ar perdavimo tvarka:

21.1. MIDAS sistemos administratorius, užtikrindamas MIDAS duomenų vientisumą, privalo naudoti visas technines, programines ir administracines priemones, skirtas MIDAS ir joje saugomiems, apdorojamiems duomenims apsaugoti nuo neteisėtų veiksmų;

21.2. MIDAS naudotojas, įtaręs, kad su MIDAS duomenimis buvo atlikti neteisėti veiksmai, privalo pranešti apie tai savo MIDAS administratoriui;

21.3. sistemos administratorius išanalizuoja gautą informaciją, įvertina, ar nereikėtų papildomų prevencinių priemonių;

21.4. apie pažeidimo faktą, atliktus veiksmus pažeidimo pasekmių likvidavimui ir jo pasikartojimo prevencijai bei siūlomas papildomas priemones sistemos administratorius informuoja pagrindinio MIDAS tvarkytojo administratorių ir saugos įgaliotinį;

21.5. MIDAS saugos įgaliotinis, gavęs pranešimą apie vykdomus galimai neteisėtus veiksmus su MIDAS arba su MIDAS tvarkomais duomenimis, inicijuoja elektroninės informacijos saugos incidento valdymo procedūras.

22. MIDAS programinės ir techninės įrangos keitimo ir atnaujinimo tvarka:

22.1. techninės, programinės ir sisteminės įrangos naujinimui galioja pokyčių valdymo tvarka;

22.2. MIDAS programinės ir techninės įrangos keitimo ir atnaujinimo tvarką su trečia šalimi, kuriai Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (Žin., 2011, Nr. 163-7739) 41 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir tvarka perduotos informacinės sistemos ir (ar) jos infrastruktūros priežiūros funkcijos (toliau – paslaugų teikėjas), priklausomai nuo konkretaus atvejo, derina MIDAS administratorius ir MIDAS sistemos administratorius arba ji aprašoma paslaugų, susijusių su MIDAS programinės ir techninės įrangos keitimu ir atnaujinimu, teikimo sutartyse.

23. MIDAS pokyčių valdymo tvarka:

23.1. MIDAS valdytojas užtikrina informacinės sistemos pokyčių (toliau – pokyčiai) valdymo planavimą, apimančią pokyčių identifikavimą, suskirstymą į kategorijas pagal pokyčio tipą (administracinis, organizacinis ar techninis), įtakos vertinimą (svarbumas ir skubumas) pokyčių prioritetų nustatymo (eiliškumas) procesus;

23.2. pokyčiai identifikuojami nustatčius MIDAS naudotojų, administratorių, ir kitų rolių poreikius, apibendrinus kylančias priežiūros problemas ir kitais gerosios praktikos įvardinamais atvejais;

23.3. pokyčius turi teisę inicijuoti duomenų valdymo įgaliotinis, saugos įgaliotinis, MIDAS administratorius, o įgyvendinti – sistemos administratorius;

23.4. visi potencialūs pokyčiai registruojami pokyčių registre, įvertinus ir valdytojui patvirtinus įtakos vertinimą ir prioritetą;

23.5. MIDAS taikomosios programinės įrangos pokyčiai atliekami tik įvertinus pokyčio poreikį, pokyčio apimtį ir suderinus sistemos modernizavimo mastą;

23.6. MIDAS sistemos funkcijų ir galimybių sąrankos aprašai turi būti nuolat atnaujinami ir atitikti esamą informacinės sistemos sąrankos būklę;

23.7. pokyčiai įgyvendinami valdytojo patvirtintu eiliškumu, atsižvelgiant į sutartą svarbumą ir skubumą;

23.8. visi pokyčiai, galintys sutrikdyti ar sustabdyti informacinės sistemos darbą, turi būti suderinti su informacinės sistemos pagrindiniu tvarkytoju bei duomenų valdymo įgaliotiniu ir vykdomi tik gavus jų raštišką pritarimą;

23.9. prieš atlikdamas MIDAS pokyčius, kurių metu gali iškilti grėsmė duomenų ir MIDAS konfidencialumui, vientisumui ar pasiekiamumui, MIDAS sistemos administratorius privalo planuojamus MIDAS pokyčius ištestuoti bandomojoje aplinkoje;

23.10. programinės įrangos testavimas atliekamas naudojant atskirą tam skirtą testavimo aplinką, kurioje nėra konfidencialių ir asmens duomenų ir kuri atskirta nuo eksploatuojamos informacinės sistemos;

23.11. atlikęs vykdomų MIDAS pokyčių testavimą, MIDAS sistemos administratorius gali pradėti įgyvendinti MIDAS pokyčius tik gavęs patvirtinimą ir suderinęs pokyčio diegimo grafiką su sistemos valdytoju;

23.12. planuodamas MIDAS pokyčius, kurių metu galimi MIDAS veikimo sutrikimai, MIDAS sistemos administratorius privalo ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas iki MIDAS pokyčių vykdymo pradžios elektroniniu paštu informuoti MIDAS duomenų valdymo ir saugos įgaliotinius, kitus MIDAS administratorius ir elektroniniu būdu sistemoje informuoti vidinius MIDAS naudotojus apie tokių darbų pradžią ir galimus MIDAS veikimo sutrikimus.

24. MIDAS naudotojų funkcijoms atlikti naudojamų nešiojamų kompiuterių ir kitų mobiliųjų įrenginių naudojimo tvarka:

24.1. MIDAS naudotojų administravimo poreikiams naudojamiems nešiojamiems kompiuteriams ir mobiliems įrenginiams taikomi šie papildomi reikalavimai:

24.1.1. išvežti iš patalpų nešiojamieji kompiuteriai ir mobilieji įrenginiai negali būti palikti be priežiūros viešose vietose;

24.1.2. kelionės metu nešiojamieji MIDAS administratorių kompiuteriai turi būti saugomi ir rakinami fizinei apsaugai skirtomis grandinėmis;

24.1.3. MIDAS administratorių nešiojamieji kompiuteriai ir mobilieji įrenginiai turi būti apsaugoti slaptažodžiais, sudėtingumu atitinkančiais ne mažiau kaip šių taisyklių reikalavimus.

IV. REIKALAVIMAI, KELIAMI MIDAS FUNKCIONUOTI REIKALINGOMS PASLAUGOMS IR JŲ TEIKĖJAMS

25. Reikalavimai MIDAS funkcionuoti reikalingoms paslaugų teikėjų teikiamoms paslaugoms nustatomi šių paslaugų teikimo sutartyse.

26. Paslaugų teikimo sutartyje turi būti nurodoma, kad paslaugų teikėjas kuria ar modifikuoja MIDAS taikomąją programinę įrangą, naudodamas:

26.1. įgyvendintas elektroninės informacijos saugos nuo nesankcionuoto poveikio sisteminei, programinei įrangai ir patalpoms priemonės;

26.2. MIDAS testinės duomenų bazės duomenis (MIDAS taikomajai programinei įrangai modifikuoti);

26.3. tik legalią sisteminę programinę įrangą.

27. Paslaugų teikėjų prieigos prie MIDAS lygiai ir sąlygos:

27.1. MIDAS administratorius suteikia prieigos prie MIDAS duomenų teisę (peržiūrėti MIDAS duomenis, atlikti užklausas MIDAS, vykdyti veiksmus su MIDAS duomenimis ir kt.), o MIDAS sistemos administratorius suteikia fizinę prieigą prie techninės ir programinės įrangos paslaugų teikėjo įgaliotam fiziniam asmeniui paslaugų teikimo sutartyje nurodytam laikotarpiui jam nustatytoms funkcijoms atlikti;

27.2. MIDAS administratorius, suteikdamas prieigos prie MIDAS duomenų teisę, paslaugų teikėjo įgaliotą fizinį asmenį supažindina su prieigos prie MIDAS duomenų sąlygomis;

27.3. pasibaigus sutartyje nurodytam laikotarpiui, MIDAS administratorius panaikina paslaugų teikėjo įgalioto fizinio asmens prieigos prie MIDAS duomenų teisę ir apie tai jį informuoja.

28. MIDAS administratoriai ir naudotojai, pažeidę šių taisyklių ir kitų saugos politiką įgyvendinančių teisės aktų nuostatas, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos

vidaus reikalų ministerijos

2015-06-18 raštu Nr. 1D-5449